

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLB320007
NAZWA
OBSZARU Łąki Skoszewskie

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [5. STATUS OCHRONY OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ A	1.2. Kod obszaru PLB320007	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Łąki Skoszewskie

1.4. Data opracowania 2002-10	1.5. Data aktualizacji 2025-02
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja:	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres:	Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail:	kancelaria@gdos.gov.pl

1.7. Data wskazania oraz objęcia formą ochrony/klasyfikacji terenu

Data zaklasyfikowania obszaru jako OSO:	2004-11
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony OSO	rozp. MŚ z dn. 21.07.2004 r. w sprawie osop

2. POŁOŻENIE OBSZARU

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

14.6074

53.7184

9083.4

0.02

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Nazwa regionu

PLZZ	Region morski
PL42	Zachodniopomorskie

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0 %)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

[illegible]

B	A224	europaeus		r	1	1	i		M	D			
B	A196	Chlidonias hybridus		c	12	12	i		M	D			
B	A197	Chlidonias niger		r	6	8	i		M	D			
B	A031	Ciconia ciconia		r	3	3	i		M	D			
B	A080	Circetus gallicus		c	9	9	i		M	D			
B	A081	Circus aeruginosus		r	8	10	i		M	D			
B	A084	Circus pygargus		r	2	3	p		M	D			
B	A207	Columba oenas		r	2	2	p		M	D			
B	A122	Crex crex		r	44	48	i		M	C	B	C	C
B	A037	Cygnus columbianus bewickii		c	2	2	i		M	D			
B	A038	Cygnus cygnus		c	14	14	i		M	D			
B	A238	Dendrocopos medius		r	2	2	p		M	D			
B	A236	Dryocopus martius		r	5	7	p		M	D			
B	A027	Egretta alba		c	18	18	i		M	D			
B	A098	Falco columbarius		c	1	3	i		M	D			
B	A103	Falco peregrinus		c	1	1	i	P	M	D			
B	A320	Ficedula parva		r	2	2	p		M	D			
B	A127	Grus grus		r	32	40	p		M	D			
B	A075	Haliaeetus albicilla		r	4	5	p		M	C	B	C	C
B	A022	Ixobrychus minutus		r	2	2	p		M	D			
B	A338	Lanius collurio		r	50	70	p		M	D			
B	A246	Lullula arborea		r	8	10	p		M	D			
B	A272	Luscinia svecica		r	2	3	p		M	D			
B	A073	Milvus migrans		r	3	4	p		M	C	B	C	C
B	A074	Milvus milvus		r	3	5	p		M	C	B	C	C
B	A160	Numenius arquata		r	9	9	i		M	C	B	C	C
B	A160	Numenius arquata		c	20	20	i		M	C	B	C	C
B	A072	Pernis apivorus		c	7	7	i		M	D			
B	A072	Pernis apivorus		r	2	2	i		M	D			
B	A151	Philomachus pugnax		c	280	280	i		M	D			

B	A140	Pluvialis apricaria		c	550	550	i		M	D			
B	A120	Porzana parva		r	2	2	p		M	D			
B	A119	Porzana porzana		r	9	12	p		M	C	B	C	C
B	A307	Sylvia nisoria		r	21	28	p		M	D			
B	A166	Tringa glareola		c	600	600	i		M	D			
B	A286	Turdus iliacus		c				P	M	D			
B	A142	Vanellus vanellus		c				P	M	D			

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N16	8.61
N07	0.51
N17	5.97
N10	70.41
N19	3.45
N02	0.03
N23	0.4
N12	10.05
N06	0.57
N01	0.02
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar położony na południe od Zatoki Skoszewskiej, wzdłuż brzegu Zalewu Szczecińskiego, sięgający

daleko w głąb łądu. Obejmuje on rozległy teren bagnistych łąk na wschodnim brzegu Zalewu szczecińskiego, Pomiedzy miejscowościami Gąsierzyno na południu, Żarowo na wschodzie i Skoszewo na północy. Teren pocięty jest licznymi drobnymi kanałami i rowami. Część wschodnią stanowi płaska strefa nadzalewowa Zalewu Szczecińskiego z pokrywającymi ją utworami mineralnymi, bądź organicznymi torfów zakumulowanych w lokalnych obniżeniach i płytkich basenach nadzalewowych. Obszar jest położony na równinach torfowych powstałych w wyniku podniesienia się wód zalewu w transgresji lityrnowej i wtórnego zabagnienia zalesionych obszarów łądowych. Na obszarze tym występują znaczne złoża torfów, w przeszłości eksploatowane na potrzeby lokalne. Rozwój melioracji doprowadził do przekształcenia torfowisk w gleby organiczne „łąkarskie”. Dominują użytki zielone, ekstensywnie koszone, graniczące od wschodu z zabudową miejscowości położonych wzdłuż drogi Stepnica – Wolin. Na południowym wschodzie obejmuje fragment Puszczy Goleniowskiej. Od południa wzdłuż linii brzegowej Zalewu Szczecińskiego do wysokości miejscowości Czarnocin w zachodniej części obszaru występują naprzemiennie tereny zabudowane i użytki zielone. W obrębie kompleksu łąk znajduje się las olchowo-sosnowy, a także liczne drobne laski i zadrzewienia olszowe. Tereny leśne reprezentowane są w kilku płatach w centralnej części – największy chroniony w formie rezerwatu „Czarnocin”. Na terenie obszaru istnieje jeden rezerwat przyrody: rezerwat torfowiskowy - „Czarnocin”, na którego terenie znajdują się torfowiska niskie z zaroślami woskownicy europejskiej i fragmenty olsu olszowo-brzozowego. Północno – zachodnia część obszaru chroniona jest w formie Parku Natury zarządzanego przez organizację pozarządową Stowarzyszenie na Rzecz Wybrzeża. Obszar ten pokrywa się częściowo z obszarem mającym znaczenie dla Wspólnoty Ujście Odry i Zalew Szczeciński PLH320018.

4.2. Jakość i znaczenie

Obszar stanowi ważną ostoję ptaszą o randze krajowej. Stwierdzono występowanie 39 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 13 regularnie występujących gatunków ptaków migrujących nie wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Rady 79/409/EWG oraz 10 gatunków kręgowców wymienionych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: błotniak zbożowy (PCK) i kania czarna (PCK), bielik (PCK); w stosunkowo wysokim zagęszczeniu (C7) występują: derkacz, gąsiorek, kania ruda (PCK), zimorodek i żuraw. Torfowe obszary Basenu Czarnocińskiego są miejscem występowania wielu prawnie chronionych bądź rzadkich gatunków roślin, m.in. *Myrica gale*, *Osmunda regalis*, *Lonicera periclymenum*, *Gentiana pneumonanthe*, *Gymnadenia conopsea*, *Sonchus paluster*, a także licznych mchów brunatnych i torfowców. Warunki hydrologiczne umożliwiają wykształcenie się cennego zbiorowiska łąkowego: zmienno wilgotnych łąk trzęślicowych. W bardzo dobrze rozwiniętej sieci kanałów i rowów melioracyjnych występują liczne gatunki ryb.

Wodniczka *Acrocephalus paludicola*

ocena ogólna C

Populacja: 3 śpiewające samce, co stanowi ok. 0,10 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007), gatunek zagrożony w skali globalnej, wskazana jest weryfikacja występowania populacji na obszarze – ocena C, Zachowanie: ocena B, w tym;

Elementy w dostatecznym stanie (otwarte łąki, mokradła)

Możliwość odtworzenia: nie oceniono.

Izolacja: ocena B.

Zimorodek *Alcedo atthis* – ocena ogólna C, w tym:

Populacja: 10 par, co stanowi ok. 0,50 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena C.

Populacja zamieszkująca ostoję ma pewne znaczenie dla zasobów gatunku w skali regionalnej.

Zachowanie: ocena B, w tym;

Stopień zachowania siedliska: Gniazduje na Gowienicy, Starej Strudze i na większych kanałach melioracyjnych.

Izolacja: ocena C.

Rożeniec *Anas acuta*

Populacja: 270 osobników migrujących, co stanowi poniżej 0,5% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D

Cyraneczka *Anas crecca*

Populacja: 2500 osobników migrujących, co stanowi ok. 0,23 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Świstun *Anas penelope*

Populacja: 800 osobników migrujących, co stanowi poniżej 0,5% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D

Gęś białoczelna *Anser albifrons*

Populacja: 50 osobników migrujących, co stanowi ok. 0,00 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Gęgawa *Anser anser*

Populacja: 45 osobników migrujących, co stanowi ok. 0,00 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Gęś zbożowa *Anser fabalis*

Populacja: 300 osobników migrujących, co stanowi ok. 0,10 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Świergotek polny *Anthus campestris*

Populacja: 1 para, co stanowi ok. 0,00 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*

Populacja: 2 pary, co stanowi ok. 0,11 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Czapla siwa *Ardea cinerea*

Populacja: 110 osobników migrujących, co stanowi ok. 0,00 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Bąk *Botaurus stellaris*

Populacja: 7 samców, co stanowi ok. 0,17% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Bernikla białolica *Branta leucopsis*

Populacja: 4 osobników migrujących, co stanowi ok. 0,00 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Biegus zmienny *Calidris alpina*

Populacja: 140 osobników (brak danych o liczebności w kraju) – ocena D.

Lelek

Populacja: 1 para, co stanowi ok. 0,02 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybridus*

Populacja: 12 osobników migrujących, co stanowi poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Rybitwa czarna *Chlidonias niger*

Populacja: 8 par, co stanowi ok. 0,16 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Bocian biały *Ciconia ciconia*

Populacja: 3 pary, co stanowi ok. 0,01% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Bocian czarny *Ciconia nigra*

Populacja: 10 osobników migrujących, co stanowi poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Gadożer *Circaetus gallicus*

Populacja: 9 osobników migrujących, co stanowi poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*

Populacja: 10 par, co stanowi ok. 0,15 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Błotniak zbożowy *Circus cyanus*

Populacja: 1 para, co stanowi ok. 0,3 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Błotniak łąkowy *Circus pyrrargus*

Populacja: 3 pary, co stanowi ok. 0,23 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Siniak *Columba oenas*

Populacja: 2 pary – ocena D.

Derkacz *Crex crex* – ocena ogólna C

Populacja: 48 samców, co stanowi powyżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena C.

Zachowanie: ocena B, w tym;

Elementy w dostatecznym stanie (otwarte łąki, mokradła)

Możliwość odtworzenia: nie oceniono.

Izolacja: ocena C.

Łabędź czarnodzioby *Cygnus columbianus*

Populacja: 2 osobniki migrujące, co stanowi poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*

Populacja: 14 osobników migrujących, co stanowi poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Dzięcioł średni *Dendrocopus medius*

Populacja: 2 pary, co stanowi ok. 0,02 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Dzięcioł czarny *Drycopus martius*

Populacja: 7 par, co stanowi ok. 0, 02 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Czapla biała *Egretta alba*

Populacja: 18 osobników migrujących, co stanowi poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Drzemlik *Falco columbarius*

Populacja: 1-3 osobników migrujących, co stanowi poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

16

Sokół wędrowny *Falco peregrinus*

Populacja: 1 osobnik migrujący, co stanowi poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Muchołówka mała *Ficedula parva*

Populacja: 2 pary, co stanowi ok. 0,03 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Żuraw *Grus grus*

Populacja: 40 par, co stanowi ok. 0,33 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Bielik *Haliaeetus albicilla* – ocena ogólna C, w tym:

Populacja: 5 par, co stanowi ok. 0,71% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena C;

Populacja zamieszkująca ostoję jest bardzo ważną częścią populacji zachodniopomorskiej i ma duże znaczenie dla krajowych zasobów gatunku.

Zachowanie: ocena B, w tym;

Stopień zachowania siedliska: Na terenie ostoi znajduje się 4-5 zajętych rewirów lęgowych bielika (z gniazdami, wszystkie na terenach leśnych): na południowy-zachód od Żarnówka, na północny-zachód od Jarszewka, w uroczysku "Czarnocin" (2 rewiry) oraz w lesie na północ od uroczyska Czarnocin. Wszystkie wymienione stanowiska objęte zostały ochroną strefową. Realizowana praktyka ochrony w rezerwacie "Czarnocin" sprzyja ochronie bielika. Podstawowym żerowiskiem gatunku jest sąsiadujący z ostoją Zalew Szczeciński.

Izolacja: ocena C.

Bączek

Populacja: 2 pary, co stanowi ok. 0,29% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Gąsiorek *Lanius collurio*

Populacja: 70 par, co stanowi ok. 0,02 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Mewa mała *Larus minutus*

Populacja: 520 osobników (brak danych o liczebności w kraju) – ocena D.

Lerka *Lullula arborea*

Populacja: 10 par, co stanowi ok. 0,02 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Podróżniczek *Luscinia svecica*

Populacja: 3 pary, co stanowi ok. 0,23 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Kania czarna *Milvus migrans* – ocena ogólna C, w tym:

Populacja: 4 pary, co stanowi ok. 1,33% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena C;

Gatunek gniazdujący na obrzeżach lasów, spotykany na obszarze całej ostoi. Łąki Skoszewskie mogą być terenem łowieckim ptaków gniazdujących w sąsiedztwie ostoi. Zagęszczenie kani czarnej na terenie Łąk Skoszewskich jest wysokie.

Zachowanie: ocena B, w tym;

Stopień zachowania siedliska: Urozmaicony krajobraz, z udziałem lasów, terenów otwartych i – co bardzo ważne – z obecnością większych wód (m. in. rzek, jezior, stawów, zalewu przymorskiego). Związek z lasami ogranicza się jedynie do miejsca budowy gniazda.

Izolacja: ocena C.

Kania ruda *Milvus milvus* – ocena ogólna C, w tym:

Populacja: 5 par, co stanowi ok. 0,71% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena C;

Gatunek gniazdujący na obrzeżach lasów, spotykany na obszarze całej ostoi. Na północny-zachód od Jarszewka utworzono strefę ochronną wokół jego gniazda. Zagęszczenie kani rudej na terenie ostoi jest wysokie.

Zachowanie: ocena B, w tym;

Stopień zachowania siedliska: Urozmaicony krajobraz z udziałem większych lasów, łąk, pól i wód (jezior, stawów, rzek, zalewu przymorskiego). Gniazdo buduje na skraju lasu lub na brzegu większych polan.

Izolacja: ocena C.

Kulik wielki *Numenius arquata* – ocena ogólna C, w tym:

Populacja: Populacja 9 samców, (20 os. migrujących), co stanowi ok. 1,34 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena C.

Rejon Zalewu Szczecińskiego jest jednym z ważniejszych miejsc występowania kulika wielkiego w kraju.

Populacja zamieszkująca Łąki Skoszewskie ma duże znaczenie zarówno dla regionalnych, jak i krajowych zasobów gatunku

Zachowanie: ocena B, w tym;

Stopień zachowania siedliska: Kulik wielki związany jest w obszarze z rozległymi płacami zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (*Molinion*) oraz świeżych łąk użytkowanych ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*).

Izolacja: ocena C.

Trzmielojad *Pernis apivorus*

Populacja: 2 pary, co stanowi ok. 0,1% populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Batalion *Philomachus pugnax*

Populacja: 280 osobników migrujących, co stanowi poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Siewka złota *Pluvialis apicaria*

Populacja: 500 osobników migrujących, co stanowi poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Zielonka *Porzana parva*

Populacja: 2 pary, co stanowi ok. 0,16 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Kropiatka *Porzana porzana* – ocena ogólna C, w tym:

Populacja: 12 par, co stanowi ok. 0,51 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena C.

Populacja zasiedlająca Łąki Skoszewskie ma bardzo istotne znaczenie dla zasobów gatunku w skali regionu, jest także ważna dla ochrony gatunku w kraju.

Zachowanie: ocena B, w tym;

Stopień zachowania siedliska: Kropiatka występuje głównie w bardziej zabagnionej północnej połowie ostoi, części Basenu Czarnocińskiego (na północ od Czarnocina) – gatunek związany jest tu głównie z podmokłymi i zabagnionymi obszarami trawiastymi ekstensywnie użytkowanymi pastwiskowo. Również w innych częściach ostoi (zwłaszcza na północny-wschód od uroczyska "Czarnocin") zasiedla przede wszystkim turzycowiska i bardziej wilgotne fragmenty zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (Molinion, Junco-Molinietum). Z uwagi na rozpowszechnienie tego typu siedlisk na obszarze ostoi liczebność kropiatki może być wyższa niż stwierdzona do tej pory, zwłaszcza wtedy, gdy w okresie lęgowym utrzymany zostanie odpowiedni poziom wody w siedliskach.

Izolacja: ocena C.

Jarzębatka *Sylvia nisoria*

Populacja: 28 par, co stanowi ok. 0,14 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Łęczak *Tringa glareola*

Populacja: 600 osobników migrujących, co stanowi poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Drożdżik *Turdus iliacus*

Populacja: poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

Czajka *Vanellus vanellus*

Populacja: poniżej 0,5 % populacji krajowej (wg Sikora i in. 2007) – ocena D.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	A03.03		i
L	A04.01		i
H	A03.01		i
H	K03.04		b
M	D02.01		b
L	B01		i
M	J02		i
H	E01.03		i

L	C03.03		b
H	M02.03		b
M	J02.10		i
M	D02.01.01		b
L	A02		i
L	C03.02		b
L	G01		b
L	G02		i
L	XE		o

Oddziaływania pozytywne

Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
H	A03.02		i
H	A04.02		i
L	F03.02.04		b
L	G02		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

Adamski A. 2004. Kania czarna *Milvus migrans*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Adamski A. 2004. Kania ruda *Milvus milvus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Andruszkiewicz W. 2001. Turystyka morska dominantą rozwoju polskich gmin morskich w XXI w. W: Schwichtenberg A. (Red.) Turystyka szansą rozwoju społeczno-gospodarczego regionu nadmorskiego (XVII Sejmik Morski). Gdańsk – Hel.

Anonymus. 1961. Zarośla woskownicy europejskiej (*Myrica gale*) w basenie torfowym nad Zalewem Szczecińskim. Przyr. Pol. Zach. 1 (4).

Bajonko M., Palacz R., Rogalski M. 2004. Wpływ wypasu na zbiorowiska roślinne oraz awifaunę trwałych użytków zielonych Basenu Czarnocińskiego. Zesz. Nauk. Inżynieria Środowiska. Uniwersytet Zielonogórski. 131(12): 27-30.

Basin and Śmiecka Peninsula. Szczecin (maszynopis).

Białousz S. 1994. Gleby. Klasyfikacja genetyczna. W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 41.1. IGIPZ PAN, PPWK im. E. Romera S.A., Warszawa.

Białousz S. 1995. Właściwości gleb. W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 41.2. IGIPZ PAN, PPWK im. E. Romera S.A., Warszawa.

Biernat B. 1994.

Typowe okresy występowania wezbrań. W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 32.3. IGIPZ PAN, PPWK im. E. Romera S.A., Warszawa.

BirdLife International/European Bird Census Council. 2000. European bird populations: estimates and trends. BirdLife International, Cambridge (BirdLife Conservation Series No. 10).

Boroń A. 2004a. Koza *Cobitis taenia*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Boroń A. 2004b. Piskorz *Misgurnus fossilis*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Borówka R.K., Musielak S. 1997. Budowa geologiczna i rozwój krajobrazu okolic Zalewu Szczecińskiego. W: Kaliciuk J., Staszewski A. 1997. Ostoje ptaków w polskiej części Zalewu Szczecińskiego. Zachodniopomorskie Towarzystwo Ornitologiczne, Szczecin. 7-13.

Borsiak J., Pawlaczyk P. 2004. Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*), olsy źródłiskowe. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Bramer H. 1967. Nowe dane do zagadnienia zastoiska szczecińskiego. Bad. Fizj. nad Polską Zach. 17.

Buczek T. 2004. Błotniak stawowy *Circus aeruginosus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Buczek T. 2004. Bocian czarny *Ciconia nigra*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Chmielewski S. 2004. Rybitwa czarna *Chlidonias niger*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Chylarecki P. 2004a. Batalion *Philomachus pugnax*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Chylarecki P. 2004b. Siewka złota *Pluvialis apricaria*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Cieliński F., Piaczyńska M., Kraska M. 1965. Stanowisko grzybieńczyka wodnego *Limnanthemum nymphoides* (L.) Link koło Stepnicy nad Zalewem Szczecińskim. Bad. Fizj. nad Polską Zach. Seria B; 16: 207-210.

Czekańska M. 1984. Fale burzowe na południowym wybrzeżu Bałtyku. Bad. Fizj. nad Polską Zach. 1: 58-96.

Dane niepublikowane: Raclawski B., Musielak D.

Danielewicz W., Pawlaczyk P. 2004a. Pomorski kwaśny las brzoźowo-dębowy (*Betulo-Quercetum*). W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Danielewicz W., Pawlaczyk P. 2004b. Śródlądowy bór chrobotkowy. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Dąbrowski A. 2004a. Bąk *Botaurus stellaris*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Dąbrowski A. 2004b. Bączek *Ixobrychus minutus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Dąbrowski A. 2004c. Lelek *Caprimulgus europaeus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Dąbrowski A. 2004d. Świergotek polny *Anthus campestris*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Dąbrowski A. 2004e. Zielonka Porzana *parva*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Demidowicz G., Górski T., Wróblewska E., Zaliwski A., Posielski K. 1998. Długość okresu wegetacyjnego. IUNG Puławy.

Dyduch-Falniowska A., Kaźmierczakowa R., Makomaska-Juchlewicz M., Perzanowska-Sucharska J., Zajac K. 1999. Ostoje przyrody w Polsce IOP PAN, Kraków.

Dynowska I. 1994. Reżim odpływu rzecznoego. W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 32.3. IGIPZ PAN, PPWK im. E. Romera S.A., Warszawa.

Dyrz A. 2004. Rybitwa białowasa *Chlidonias hybridus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Dyrz A., Manikowski M. 2004. Wodniczka *Acrocephalus paludicola*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Dzięciołowski R. 2004. Bóbr europejski *Castor fiber*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

European Commission DG XI.D.2. 1994-1995. Council Directive 79/409/EEC on the conservation of wild birds and Council Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and of wild fauna and flora. Standard Data Form, Eur 15 version.

Fal B., Punzet J. 1994. Maksymalny odpływ jednostkowy o prawdopodobieństwie pojawienia się wynoszącym 1%. W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 32.3. IGIPZ PAN, PPWK im. E. Romera S.A., Warszawa.

Falandysz J., Szefer P. 1983. Metals and organochlorines in a specimen of white-tailed eagle. Environ. Conserv. 10 (3): 256-258.

Ferreira M. (i in.) 2007. Qualitycoast International Programme for Human & Environment Friendly Coastal Tourist Destinations. ICCCM'07 Hammamet.

gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk.

Msc.Gdańsk.

Głębiński Z. (Red.). 2005. Przewodnik po wybranych trasach wycieczek edukacyjnych w Polsce, Niemczech i Szwecji. Forum Turystyki Pomorza Zachodniego.

Głowaciński Z. (red.). 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. PWRiL, Warszawa.

Głowaciński Z. 2007. Turystyka a ochrona przyrody. W: Grzegorz M. (red.) Integralna Ochrona Przyrody. IOP PAN, Kraków ss177-185.

Głowaciński Z., Nowak J. (red.). 2005. Polska Czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce. IOP PAN, AR im. A. Cieszkowskiego.

Gołek J. 1994. Zjawiska lodowe, denudacja zlewni. W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 32.4. IGIPZ PAN, PPWK

im. E. Romera S.A., Warszawa. Górski A. 2004. Mewa mała *Larus minutus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Górski T., Demidowicz G., Deputat T., Górka K., Marcinkowska I., Spoz-Pać W., Wróblewska E., Zaliwski A. 1998. Suma roczna opadów. IUNG Puławy. Gromadzka J. 2004. Biegus zmienny *Calidris alpina*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Gromadzki M. 2007. Opinia dotycząca przelotów w Polsce dzikich ptaków pochodzących z Zachodniej Syberii, Uralu oraz europejskiej środkowej części Federacji Rosyjskiej. (msc.). Gromadzki M., Błaszczowska B., Chylarecki P., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002. Sieć ostoi Gromadzki M., Błaszczowska B., Chylarecki P., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M., Wójcik B. 2002. Sieć ostoi ptaków w Polsce. Wdrażanie Dyrektywy Unii Europejskiej o Ochronie Dzikich Ptaków. OTOP, Gdańsk. Gromadzki M., Dyrz A., Głowaciński Z., Wieloch M. 1994. Ostoje Ptaków w Polsce. OTOP, Bibl. Monitor. Środ., Gdańsk. Gromadzki M., Gromadzka J., Sikora A., Wieloch M. 2002. Wielkość populacji i trendy liczebności wybranych gatunków ptaków lęgowych w Polsce w latach 1991-2002. ZO PAN, Gdańsk. Msc. Gromadzki M., Plit J. 1995. Wędrowki ptaków. W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 43.1. IGIPZ PAN, PPWK im. E. Romera S.A., Warszawa. Grzegorzczak M. (red.). 2007. Integralna ochrona przyrody. IOP PAN, Kraków. Guentzel S., Ławicki Ł. 2007. Największe kompleksy łąkowe Pomorza Zachodniego. W: Kaliciuk J. (red.). 2007. Program Rolno-Środowiskowy i jego znaczenie w ochronie przyrody na użytkach zielonych Pomorza Zachodniego. Stan w roku 2006. ZTP, ss 23-33. Hernik 2002. Aktywizacja terenów wiejskich a Internet i promocja gminy (na przykładzie gminy Stepnica). Folia Universitatis Agriculturae Stetinensis. Oeconomica 41: 421-428. Jakubiec Z. 2004. Bocian biały *Ciconia ciconia*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Jankowski W., Świerkosz K. (Red.) 1995. Korytarz ekologiczny Doliny Odry. Stan – funkcjonowanie – zagrożenia. Fundacja IUCN Poland. Jasnowska J. 1968. Wpływ zaburzeń warunków wodnych na roślinność torfowiskową w lasach czarnocińskich. Rozprawy 7, Wyższa Szkoła Rolnicza w Szczecinie. Jasnowska J., Markowski S., Kalisiński M. 2002. Plan Ochrony Rezerwatu „Czarnocin” (maszynopis). Jasnowski M. 1962. Budowa i roślinność torfowisk Pomorza Szczecińskiego. Szcz. Tow. Nauk. Wyd. Nauk Przyrod.-Rol., 10. Jasnowski M., Jasnowska J., Ćwikliński E., Friedrich S., Kowalski W., Markowski S., Wolejko T. 1977. Inwentaryzacja ekologiczna strefy brzegowej Zalewu Wielkiego na odcinku Stepnica - Wolin. Zakład Botaniki WSR Szczecin (maszynopis). Jendrysik E., Wiśniowski Z. 1997. Objasnienia do Mapy Geologiczno-Gospodarczej Polski 1:50 000. Arkusz Racimierz (152). PIG, Warszawa. Jermaczek A. 2004. Dzięcioł czarny *Dryocopus martius*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Jermaczek A. 2004. Kulik wielki *Numenius arquata*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Kajzer Z., Guentzel S., Jasiński M., Solowiej M. 2005. Rzadkie ptaki obserwowane w latach 1999-2003 na Pomorzu Zachodnim. Not. Orn 46: 89-104. Kajzer Z., Ławicki Ł. 2005. Gniazdowanie ohara *Tadorna tadorna* na Pomorzu Zachodnim w roku 2004. Not. Orn. 46: 221-229. Kaliciuk J., Czeraszewicz R., Kalisiński M., Oleksiak A., Staszewski A., Wysocki D. 2002. Dane z obserwacji Zachodniopomorskiego Towarzystwa Ornitologicznego w latach 1990-2002- Zalew Szczeciński. Kaliciuk J., Czeraszewicz R., Kalisiński M., Oleksiak A., Staszewski A., Wysocki D. 2003. Dane z obserwacji Zachodniopomorskiego Towarzystwa Ornitologicznego w latach 1990-2003 - Łąki Skoszewskie. Kaliciuk J., Staszewski A. 1997. Ostoje ptaków w polskiej części Zalewu Szczecińskiego. Zachodniopomorskie Towarzystwo Ornitologiczne, Szczecin. Kalisińska E., Kalisiński M., Rabski K., Heslinsfeld P., Zonneveld T., Harm P. 2002. Nature visoin of Czarnocin Basin and Śmiecka Peninsula, Szczecin (maszynopis). Kalisińska E., Kalisiński M., Rabski K., Heslinsfeld P., Zonneveld T., Harm P. 2002. Nature visoin of Czarnocin Basin and Śmiecka Peninsula. Szczecin (maszynopis). Kalisiński M., Czeraszewicz R., Kaliciuk J., Marchowski D., Oleksiak A., Staszewski A., Wysocki D. 2004. Zalew Szczeciński. W: Sidło P.O., Błaszczowska B., Chylarecki P. 2004. Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP. ss 52-56. Kącki Z., Załuski T. 2004. Zmienne wilgotne łąki trzęślicowe (Molinion). W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Kistowski M. 2005. Gospodarka przestrzenna – turystyka – środowisko przyrodnicze. Problemy relacji w różnych ujęciach przestrzennych. W: Ryszkowski L., Kędziora A. (red.). Ochrona środowiska w gospodarce przestrzennej. ZBŚRi L PAN, Poznań. Ss 155-176. Kliewe H. 1960. Die Insel Usedom in ihrer spät- und nacheiszeitlichen Formentwicklung. Berlin. Kochanowska R. 1997. Przyrodnicze konsekwencje regresu gospodarki łąkowej na Pomorzu Zachodnim. Przegląd Przyrodniczy 8 (1-2): 73-76. Kondracki K. 2002. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa. Konieczny K. 2004. Żuraw *Grus grus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Kosiński Z. 2004. Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Kostrowicki A.S. 1995. Regionalizacja Zoogeograficzna. W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 43.1. IGIPZ PAN, PPWK im. E. Romera S.A., Warszawa. Kowalski M.,

Wojtowicz B. 2004. Nocek duży *Myotys myotys*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Kozłowska A. 2007. Stan wiedzy rolników w województwie zachodniopomorskim na temat Natury 2000 oraz Programu Rolno-Środowiskowego. W: Kaliciuk J. (red.). 2007. Program Rolno-Środowiskowy i jego znaczenie w ochronie przyrody na użytkach zielonych Pomorza Zachodniego. Stan w roku 2006. ZTP, ss 17 – 22.

Krogulec J. (Red.). 1998. Ptaki łąk i mokradeł Polski. Stan populacji, zagrożenia i perspektywy ochrony. Fundacja IUCN Poland.

22Krogulec J., Polak M. 2004. Błotniak łąkowy *Circus pygargus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Krupa R. 2004. Podróżniczek *Luscinia svecicia*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Kryszak J., Kryszak A., Rogalski M. 2006. Ekstensywne użytkowanie łąk pastwisk szansą zachowania różnorodności zbiorowisk trawiastych. W: Tarasiuk J., Kępczyński J. (red.). Człowiek i środowisko przyrodnicze Pomorza Zachodniego. Tom I. Środowisko biotyczne. Print Group, Szczecin ss 153-158.

Kubisz D. 2004. Pływak szerokobrzeżek *Dytiscus latissimus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Kucharski L., Perzanowska J. 2004. Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*). W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Kucharski R. 2004. Zimorodek *Alcedo atthis*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Kuźniak S. 2004a. Gąsiorek *Lanius collurio*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Kuźniak S. 2004b. Jarzębka *Sylvia nisoria*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Kuźniak S. 2004c. Wąsatka *Panurus biarmicus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Kużajski A., Łuszcz Z., Kozakowski F., Wierzchowski L. 2004. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stepnica. Intergrif Sp. z o.o.

Landsberg-Ucziwek M. (red.) 2006. Raport o stanie środowiska w województwie zachodniopomorskim w latach 2004 – 2005. Inspekcja Ochrony Środowiska.

Lauder A., Morton K., Raclawski B., Shaw K., Wilson I. 2004. Czarnocin Reserve Baseline Bird Survey. (msc). EUCC Poland.

Lesiński G., Kowalski M. 2004. Mopek *Barbastella barbastellus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Liro A. (red.) 1995. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET – POLSKA. Fundacja IUCN, Warszawa.

Liro A., Dyduch-Falniowska A. 1999. Natura 2000 - Europejska Sieć Ekologiczna. MOŚZNIL, Warszawa. ss. 93.

Lontkowski J. 2004a. Krociatka *Porzana porzana*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Lontkowski J. 2004b. Trzmielojad *Pernis apivorus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Lontkowski J. 2004c. Sokół wędrowny *Falco peregrinus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Ławicki Ł., Kajzer Z., Jasiński M. 2007. Gniazdowanie perkoza rdzawoszyjego *Podiceps griseigena* i zausznika p. *nigricollis* na Pomorzu Zachodnim. Not. Orn. 48: 174-182.

Makomaska-Juchiewicz M. 2007. Sieć obszarów Natura 2000 w Polsce. W: Grzegorz M. (red.) Integralna Ochrona Przyrody. IOP PAN, Kraków ss 165-176.

Matuszkiewicz J.M. 1993. Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski. Prace Geogr. 158: 1-107.

Mizera T. 2004. Bielik *Haliaeetus abicilla*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Młodzińska Z. 1980. Hydrochemia. W: Zalew Szczeciński. WKŁ, Warszawa.

Mróz W. 2004. Ziołoroślą górskie (*Adenostylin alliarie*) i ziołoroślą nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*). W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Najgrakowski M. (red.). 1993 - 1997. Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Główny Geodeta Kraju, Warszawa.

Namura-Ochalska A. 2004. Wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Olszewska-Torbé M. 2005. Przyroda wokół Zalewu Szczecińskiego. Olszewska-Torbé M., Preś-Szakowska A. 2005. Natura 2000 nad Zalewem Szczecińskim.

Osadczuk A. 2004. Zalew Szczeciński - środowiskowe warunki współczesnej sedymentacji lagunowej. Wyd. Nauk. Uniw. Szcz. Szczecin.

Osieck E. 2000. Guidance notes for the selection of Important Bird Areas in European Union Member States and EU accession countries. Draft. IBA Workshop Brussels, 30 March – 2 April 2000 (maszynopis).

Pawlaczyk P. 2004. Planowanie ochrony obszarów Natura 2000 – Przewodnik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa.

Pawlaczyk P., Jarmaczek A. 2004. NATURA 2000 – narzędzie ochrony przyrody. Planowanie ochrony obszarów Natura 2000. WWF Polska.

Piotrowski A. 1982. Objasnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski. Arkusz Police (190) 1:50000. Instytut Geologiczny.

Piotrowski S. 2004. Geochemical characteristics of bottom sediments in the Odra River estuary - Rozтока Odrzańska (north-west Poland). Geol. Quart., 48 (1): 61–76.

Piskorski C. 1960. Szczecin i okolice – przewodnik. Sport i Turystyka.

Pluciński M. 1999. Komunalny port w Stepnicy. Czas Morza 1(11): 22-29.

Polak M., Krogulec J. 2004. Błotniak zbożowy *Circus cyaneus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny.

Ministerstwo Środowiska, WarszawaPrawdnic J. 1961. Klimat województwa szczecińskiego w świetle potrzeb rolnictwa. WSR Szczecin.ptaków w Polsce. Wdrażanie Dyrektywy Unii Europejskiej o Ochronie Dzikich Ptaków. OTOP, Gdańsk.Rabski K. 2002. Coastal Management and Conservation – Case Study of Odra Delta (Poland). Littoral, The Changing Coast. EUROCOAST.Rabski K. 2004. Development of the active nature conservation methods on selected wetland areas of Polish part of Odra Delta (Odra estuary). Materiały Stowarzyszenia na Rzecz Wybrzeża.Raławski B. 2004. Report about awifauna research on areas belongs to EUCC-Poland. (msc.) EUCC-Poland.Raławski B. 2005. Wyniki monitoringu ptaków na terenach należących do Stowarzyszenia na Rzecz wybrzeża EUCC-Pl. (msc.) EUCC-Poland.Richling A., Dąbrowski A. 1995. Typy krajobrazu naturalnego. W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 53.1. IGIPZ PAN, PPWK im. E. Romera S.A., Warszawa.Rödiger S. 2004. The macroinvertebrate community of the Oder Lagoon – Proposals for a monitoring after EU-WFD. Schernewski G., Dolch T. (Red.): The Oder Estuary – against the background of the European Water Framework Directive. Marine Science Reports 57.Rodziewicz M. 2004. Orlik krzykliwy *Aquila pomarina*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaRogalski M. (red.). 2004. Łąkarstwo. Podręcznik akademicki. Wydawnictwo Kurpisz.Ruszała M. 1981. Objasnienia do Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski. Arkusz Racimierz (152) 1:50000. Instytut GeologicznyRyszkowski L., Kędziora A. (red.). 2005. Ochrona środowiska w gospodarce przestrzennej. ZBSRiL PAN, Poznań.Rzypała M. 2004. Lelka *Lullula arborea*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaSchernewski G., Huttula T. (i in.) 2002. Water quality problems in Baltic coastal waters: The Odra river as a source of human pathogenic viruses. The Second International Conference 'Sustainable Management of Transboundary Waters in Europe' 21 – 24 April 2002, Miedzyzdroje, Poland.Sidło P.O., Błaszowska B., Chylarecki P. (red.). 2004. Ostoje ptaków o randze europejskiej w Polsce. OTOP, WarszawaSikora A. 2004a. Łęczak *Tringa glareola*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaSikora A. 2004b. Ohar *Tadorna tadorna*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaSikora A., Rohde Z., Gromadzki M., Neubauer G., Chylarecki P. (red.). 2007. Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985–2004. Bogucki Wyd. Nauk., Poznań.Sikora S. 2004. Wydra *Lutra lutra*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaStachy J., Biernat B. 1994. Średni odpływ jednostkowy (1951–1970). W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 32.3. IGIPZ PAN, PPWK im. E. Romera S.A., WarszawaStajszczyk M. 2004a. Gadożer *Circaetus gallicus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaStajszczyk M. 2004b. Mucholówka mała *Ficedula parva*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaStaszewski A., Kaliciuk J., Kozłowska D., Mrągowski W., Ziarnik K. 1997. Przegląd ostoi ptaków w polskiej części Zalewu Szczecińskiego i jego okolicach. W: Kaliciuk J., Staszewski A. Ostoje ptaków w polskiej części Zalewu Szczecińskiego. Zachodniopomorskie Towarzystwo Ornitologiczne, Szczecin ss 25 – 56.Staszewski A., Kaliciuk J., Ziarnik K. 1997. Zmiany liczebności ptaków wodnych i błotnych oraz problemy związane z ich ochroną. W: Kaliciuk J., Staszewski A. Ostoje ptaków w polskiej części Zalewu Szczecińskiego. Zachodniopomorskie Towarzystwo Ornitologiczne, Szczecin ss 57 – 65.Stebel A. 2004. Drepanocladus *vernicosus* (Mitt.) Warnst. Sierpowiec błyszczący, haczykowiec błyszczący. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaStrzelec J. 1995. Bonitacja gleb. W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 41.3. IGIPZ PAN, PPWK im. E. Romera S.A., WarszawaSzymczak M., Benedyczak R., Szakowski I. 2007. System GIS na potrzeby zarządzania terenami Parku Natury Zalewu Szczecińskiego. Mat. V Konferencji naukowo-technicznej „wiosna w geodezji i kartografii”. Geodezja i kartografia w ochronie środowiska przyrodniczego. Poznań – Jezioro 19-21 kwiecień 2007r.Szymura J.M. 2004. Kumak nizinny *Bombina bombina*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaTomiałojć L., Stawarczyk T. 2003. Awifauna Polski. Rozmieszczenie, liczebność i zmiany. „pro Natura”, Wrocław.Trempier T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A. 1990. Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych. PWRiL, Warszawa.Warda M., Rogalski W. 2004. Zwierzeta na pastwisku jako element krajobrazu przyrodniczego. Annales UMCS, Sec. E. 59 (4): 1985–1991.Wieloch M. 2004. Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaWilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. 2010 Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym OTOP MarkiWiraszka P., Piątkowska D., Szczepaniak P., Grzelak E. 1997. Waloryzacja przyrodnicza Gminy Stepnica. Operat generalny. BKP.Witkowski A. 2004a. Głowacz białopłetwy *Cottus gobio*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaWitkowski A. 2004b. Minóg strumieniowy *Lampetra planeri*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, WarszawaWojciechowski K. 2007. Ochrona ojczystego krajobrazu

jako obowiązek patriotyczny. W: Grzegorz M. (red.) Integralna Ochrona Przyrody. IOP PAN, Kraków ss 363-374. Woś A. 1994. Typy pogody, regiony klimatyczne. W: Atlas Rzeczypospolitej Polskiej. Arkusz 31.8. IGIPZ PAN, PPWK im. E. Romera S.A., Warszawa Wypych K. 1970. Zasolenie wód Zalewu Szczecińskiego. Prace Inst. Hydrologiczno Meteorologicznego. 98. Wysocki D. 1997. Waloryzacja faunistyczna gminy Stepnica. Szczecin (maszynopis). 1-48. Wysocki D. 2007 Ptaki łąk i pól Pomorza Zachodniego. W: W: Kaliciuk J. (red.). 2007. Program Rolno-Środowiskowy i jego znaczenie w ochronie przyrody na użytkach zielonych Pomorza Zachodniego. Stan w roku 2006. ZTP, ss 39-53. Wysocki D. Kalisiński M., Czeraszewicz R., Kalisińska E. 1997. Zmiany awifauny na wybranych łąkach województwa szczecińskiego. Przegląd Przyrodniczy 8 (1-2): 187-191. Wysocki D. Kalisiński M., Czeraszewicz R., Kalisińska E. 1998. Łąki Skoszewskie. W: J. Krogulec (red.). Ptaki łąk i mokradeł Polski. IUCN, Warszawa, ss 52-56. Zając K. 2004. Skójką gruboskorupowa *Unio crassus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Zarzycki K., Wojewoda W., Heinrich Z. 1992. Lista roślin zagrożonych w Polsce. PAN IB im. W. Szafera, Kraków. Ziarnik K. 1997 Szata roślinna brzegów Zalewu Szczecińskiego i jego okolic. W: Kaliciuk J., Staszewski A. Ostoje ptaków w polskiej części Zalewu Szczecińskiego. Zachodniopomorskie Towarzystwo Ornitologiczne, Szczecin. ss 15-23. Zieliński P. 2004. Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Zieliński P. 2004. Derkacz *Crex crex*. W: Poradniki ochrony siedlisk i gatunków - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. Zapisy poprzedniej wersji formularza SFD. Wersje historyczne dostępne w Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska bądź na europejskiej witrynie internetowej <http://natura2000.eea.europa.eu/>

5. STATUS OCHRONY OBSZARU (OPCJONALNIE)

[Powrót](#)

5.1. Istniejące formy ochrony na poziomie krajowym i regionalnym:

Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]	Kod	Pokrycie [%]
PL02	4.7				

5.2. Powiązanie opisanego obszaru z innymi formami ochrony:

na poziomie krajowym lub regionalnym:

Kod rodzaju	Nazwa terenu	Rodzaj	Pokrycie [%]
PL02	Białodrzew Kopicki	*	0.0
PL02	Czarnocin	+	4.7

5.3. Forma ochrony

Północno – zachodnia część obszaru chroniona jest w formie Parku Natury zarządzanego przez organizację pozarządową Stowarzyszenie na Rzecz Wybrzeża. Zespół przyrodniczo- krajobrazowy "Krzewina" - utworzony Uchwałą Nr XXVII/278/10 Rady Gminy Stepnica w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego "Krzewina" ogłoszona w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego. Obszar stanowi kompleks wydym szarych ciągnących się wzdłuż Zalewu Szczecińskiego pomiędzy miejscowościami Czarnocin i Kopice. Celem utworzenia jest zachowanie krajobrazu, wzniesień wydmych pokrytych lasem dębowo- sosnowym, a także fitocenozy murawowych i zbiorowisk pionierskich, zasługujących na ochronę ze względu na walory widokowe i estetyczne.

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie
Adres:	Polska Juliusza Słowackiego 2 71-434 Szczecin
Adres e-mail:	sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☐	Tak
☒	Nie, ale jest w przygotowaniu
☐	Nie

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:

PL.ZIPOP.1393.N2K.PLB320007

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--